

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Institvtionvm// Ad Vniversvm// Ivs Pontificivm, Sive//
Canonicvm, Libri Qvatvor**

Lancellotti, Giovanni Paolo

Basileae, 1566

xiiij. De Officio Archipresbyteri.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61756](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61756)

virtutum eius gratiam habere nitantur: quia cum is, qui displicet, ad intercedendum mittitur, irati animus ad deteriora prouocatur.

DE OFFICIO ARCHIDIACONI,

TITVLVS XIII.

Archidiaconus est à iure constitutus vicarius, & quasi oculus Episcopi, & inter clericos cognoscit, uisitat, & corrigenda emendat, & ardua ad Episcopum deferret, de cuius licentia poterit etiam excommunicare. h. d.

Voniam verò grauis & lata est Pastoralis officij cura, re et cōstitutum est, vt aliqui in Ecclesia sint, qui vnà cum Episcopo onus ferant, & sui Prelati valeant subleuare sollicitudinem. Talis est Archidiaconus^a, qui maior post Episcopū, & eius vicarius reperitur. Cuius vigilatia & solertia vsque ad eò in domo Dei excubare debet, vt oculus Episcopi non immeritò meruerit appellari. Ea propter debet is audire iurgia singulorum, & quæ corrigenda & emendanda viderit, corrigere & emendare. Quòd si qua fuerint ita ardua, quæ per eum cōmodè nō possint terminari, ad Episcopum suum terminanda deferret. Dispiciet quoque vt Primicerius, Sacrista, & Custos iniuncti sibi muneris sollicitudinem diligenter exequatur. Sed & tertio quoq; anno, si Episcopus non poterit, vniuersam Par-

^a cap. 1. & cap. ad hęc nos. exi. co. tit. & per totum. can. 1. uers. Archidiaconus. dist. 25.

rochiam circūire debet, & cuncta, quæ ordinatione vel emendatione indigere viderit, secundum Canonicas sanctiones corripet: & si Episcopi auctoritas accesserit, excommunicationis etiam sententiam feret.

DE OFFICIO ARCHIPRESBYTERI,

TITVLVS XIII.

Archipresbyter est vicarius Episcopi, circa diuina, & Archipresbyterorum duæ sunt species. h. d.

Non absimiles Archidiaconis Archipresbyteri habentur: nam & ij Prelati sui circa spiritualia curam subleuāt^b. Horum autē duplex est species: alij enim urbani sunt, alij autē exteri. Urbani sunt^c, qui Præsulis sui absentis circa diuina in vrbe vicem sustinent, aut præsentis curam minuunt: vt officium inchoando, celebrando, & benedicendo, & cunctis prouidendo, quæ sacerdotum ministerio perfici debent.

Quæ sit potestas foraneorum Archipresbyterorum. h. d.

Exteri sunt^d, qui circa singulas plebes constituti, nō solum vulgi sollicitudinem gerunt: verum etiam presbyterorum, qui per minores titulos habitāt, vitam iugi circumspectione custodire debēt: qui licet suis præsint plebibus, vt Episcopus Matri- ci præsēt Ecclesiæ; nihil tamen con-

^b can. 1. uers. archipresbyter. dist. 25.
^c cap. officium archipresbyteri ext. eod. tit.

^d cap. sui. no. tit.

contra sui Præfulis ordinare de-
cretum audere debent.

Obtinentes aliquam præposituram debent
etiam habere eius præposituræ ordinem,
h. d.

a clem. 2. de æ-
tat. & qua-
li.

Admonendi sunt autem ij,
qui præposituræ alicuius admi-
nistrationem canonicè volunt
obtinere, vt non solum nome-
verum etiam ordinem habere
studeant. Vnde b nisi qui Archi-
diaconatum tenent, Diaconi:
aut, qui Archipresbyterorum,
presbyteri infra annum fiant,
amittent honorem, etiamsi ius-
ta causa prohibente presbyte-
ri, aut Diaconi esse non potue-
rint.

b can. 1. disti.
60.

DE OFFICIO

vicarij,

TITVLVS XV.

Vicarius Episcopi non potest inquirere, pu-
nire, priuare beneficijs, uel eadem conferre, nisi
hæc specialiter sibi committantur. h. d.

Per Vicarium quoq; , cum E-
piscopus per se ipsum defer-
uire, & residere rationabili
causa prohibetur: aut præsens,
omnibus commodè par esse nõ
potest, Episcopalis representa-
tur auctoritas. In quo tamen
illud aduertendum est, quòd, li-
cet per generalem officij com-
missionem Vicario facta e, cau-
sarum cognitio trāsferatur: po-
testas tamen inquirendi, corri-
gendi, aut puniēdi aliquorum
excessus, seu aliquos à suis be-
nificijs, vel administrationib.

c ca. 2. et ca.
seq. cod. tit.
in 6.

amouendi, vel beneficia confe-
rendi (nisi specialiter concessa
sint) non transfertur.

Habens curam animarum in diuersis Ecclē-
sijs, uel laicus, non potest constitui vicarius.

Debet autem Episcopus cir-
cumspectus esse, ne laicum Vica-
rium sibi constituat. Inde-
corum d est enim, laicum homi-
nem viros Ecclesiasticos iudica-
re: nec in vno eodemq; officio
debet dispar esse p̄fessio. Quod
etiam lege diuina prohibetur:
dicente Moyses, Non arabis in boue et
asino. Inde & Honoriana consti-
tutione cauetur, Vt Episcopus
eum, qui perpetuam Vicariam
obtinet, per subtractionem pro-
uentuum vel ipsius Vicarię ab-
lacionem cōpellat, vt se in pres-
byterum promoueri faciat.

d can. in nona
actione. 16.
q. 7.

e ca. fin. extr.
cod. tit.

A Vicario, appellatur ad Archiepiscopū:
ab Archidiacono, ad Episcopum. h. d.

Inter Vicarium autem, & Ar-
chidiaconū illud interest, q, à
Vicario, nõ ad Episcopū, sed ad
Archiepiscopū: ab Archidiao-
no verò, nisi aliud Ecclesiarum
inducat consuetudo, ad ipsum,
cui immediatè subiacer, Epi-
scopum erit appellandum.

f cap. Roma-
na. de ap-
pel. in 6.

DE COADIUTORE,

TITVLVS XVI.

Ex causa datur Episcopo coadiutor, cuius
datio ad sedem Apostolicam spectat h. d.

Accidit & etiam interdum,
A vt Pastor senio aut corpo-
ris valetudine impeditus,
aut sanę mentis consilio desti-

g cap. 1. de
cleri. agro-
uel debili-
in 6.